

Nagytakarítás

Unottan hevertem az ágyamon, az álmot dörzsölgettem szememből. Az ébresztőt már kétszer nyomtam ki, s a napsugarak is egyre erőszakosabban tolokodtak be a redőny résein át. Ideje volt, hogy felkeljek.

Lassan tápázkodtam fel, végtagjaimat igyekeztem kiszabadítani a rájuk csavarodott lepedő és takaró fogságából. Mikor nagy nehezen kikászálódtam, lábammal a papucsomat kerestem, ám ahelyett egy tegnapi este otthagytam, mogyoróhánccsal teli tálba sikerült belelépnem. Csonthéj-darabkák ragadtak zoknimba s kedélyesen roppantak minden lépésnél, míg rezignált mozdulatokkal felhúztam a redőnyt.

Azt hittem, a beáramló, hirtelen fény bántani fogja a szemem, de nem volt kifejezetten erős. Pizkosszürke fellegek szűrték meg a napsugarait, borongós kabátot adva az égboltra. *Minek felkelni ilyen időben? Különösen hétvégén?* – gondoltam.

Megfordulva ledermedtem. A világosság kíméletlenül tárta fel a szobában uralkodó káoszt. Ruhák egymás hegyén-hátán, könyvek a sarokban, nagy kupacokban; a szobanövények elszáradt levelei a cserepek mellett, zsebkendők tengere a kuka és az ágy körül, mely utóbbin kicsavart torzóként hever az összegubancolódott ágynemű; bögrék, tálak mindenfelé, az íróasztalon papírhalmok Bábel-tornya; s mindezt tetőzendő, masszív porréteg a bútorokon, padlón.

Talán mondanom se kell, utálok takarítani. A porszívózásra nehezen veszem rá magamat, s a rendrakásnál is mindig találok fontosabb teendőt. Ennyire áldatlan állapotok azért eddig sosem uralkodtak.

Ha így megy tovább, megesz a kosz – futott át fejemen. *Valamit tennem kell.*

Mást terveztem aznapra, de tudtam, ha tovább halogatom a takarítást, rosszabb lesz. Ami itt van, túlmeleg minden határon. Ideje nekilátni.

Sebtében magamra kaptam egy pólót és melegítónadrágot, majd a konyhába mentem. Itt sem volt jobb a helyzet. Hiába a mosogatógép, oly lassan telik meg, hogy napokat ölel fel, mire megéri elindítani. Koszos tányérok, lábosok, evőeszközök figyeltek, s itt is diadalát ülte a por. Gyomrom összeszorult, ahogy realizáltam, mekkora munka lesz rendbe szedni az egész házat.

Rövid hezitálás után úgy döntöttem, a rendrakással kezdek. Amíg nincs minden a helyén, amíg a tárgyak útban vannak, képtelenség porszívózni.

A konyha tűnt a legegyszerűbb feladatnak. Pár edény és tál híján tele volt a mosogatógép, készen állt az indításra. A pulton árválkodó, tegnapi tányérok és evőeszközöket átlögyböltem langyos víz alatt, hogy a morzsák ne tömítsék el a gépet, majd elindítottam.

Majdnem kész – állapítottam meg, Áttöröltem a pultot és az asztalt nedves, majd száraz ronggyal, felsepertem a morzsák egy részét, s új terítőt tettem a már két hete szolgálatban lévő, igencsak foltos darab helyére. *Egy mosást is elindíthatnék* – jutott közben eszembe.

Az előszobában és a nappaliban szerencsére alig akadt dolgom. Ott nagyjából minden a helyén volt, leszámítva az egymás mellé hányt cipőket. Azokat sebtében felkaptam és elraktam a dobozaikba.

Ezek után azt hittem, a szobám se lesz kemény dió. Tévedtem. A küszöbön állva csuklottam egyet, mikor újfent szembesültem az áldatlan állapotokkal. Nem ötperces melónak ígérkezett.

Elfogott a kétely. Biztosan akarom ezt? Szükségem van rá? Elvagyk a rendetlenségben is. Vendég úgyse jön belátható időn belül, én megszoktam már így. Kellemetlen kerülgetni a ruhakupacokat, s kifejezetten bosszantó, ha a papírhegyek közt nem találok egy-egy fontos iratot, de mire itt emberi állapotokat teremtek... S fenntartani

meddig tudnám? Két, három nap? A tisztaság és rend illékonyak, mint a naftalin.

Mély levegőt vettem, s azonmód erős köhögési inger tört rám. *Ilyen porban nem lehet létezni* – gondoltam. Legalább porszívózni muszáj leszek. Ha elég óvatosan kerülgetem a szanaszét szórt holmikat...

Mintha egy gonosz házikobold lökte volna meg, az egyik ferde papírhalom lavinaként indult meg a padló felé. Fele a kukába hullt. Elkáromkodtam magam. Szobám széthullik, ha nem teszek valamit. Lustaság, nemakarás ide vagy oda, neki kell fogjak.

Tétován közelítettem meg a lehullott papírokat, hátha szárnyakat növesztenek, s visszaszállnak a helyükre, mire odaérek. Nyilván nem tették. Lehajoltam hát, s összeszedettem őket. Lassan haladtam, kínlódva, mert azzal a lendülettel úgy gondoltam, elkezdem szétválogatni, szelektálni őket, s ez nem ment egykönnyen; rengeteg volt. Az asztalon heverő halmokat is magam mellé vettem a földre, szortírozni kezdtem. Egy részüket feleslegesnek ítéltam s a kuka mellé tettem, a fontosokat egy mappába, minden egyebet irattartókba. Az íróasztal kezdett emberi formát ölteni.

Órámra pillantva döbbenetesen konstataáltam, hogy rengeteget szöszmötöltem ezzel a kis szeglettel, a fél délelőtti eltelt. Rettenve gondoltam arra, mennyi időt emészt majd fel az egész szoba?

Ez most fontosabb – győzködtem magam. *Ahogya ép testben ép lélek, tiszta házban boldog ember. Rendet kell tenni, hogy rendben legyek.*

A ruhák következtek. Hosszas válogatás után elszeparáltam egymástól a mosott és a mosásra váró darabokat. Utóbbiakat egyenesen a mosógéphez vittem, s a tessék-lássék megrakott szennyeskosár tartalmát is beletuszkoltam, majd elindítottam. Visszatértem a szobámba, s a helyére tettem a tisztának ítélt pólókat, nadrágokat, zoknikat. Alig fértek be, a szekrények tele voltak. Bosszúsan ráncigáltam ki a bent lévő gúnyákat. Jó részüket egyszer vettem fel, másokat rég

kinőttem. Épp ideje volt megszabadulni tőlük. Tekintélyes halmot emeltem belőlük, s elhatároztam, estére felteszem mindet valamilyen használcikk-webshopba.

Gyomrom éhesen kordult meg, ebből jöttem rá, hogy jócskán elmúlt ebédidő. Annyira belemelegedtem a rendrakásba, hogy elfeledkeztem róla. Nem igazán akartam félbeszakítani a folyamatot, úgy-hogy gyorsan bekaptam pár falatot, s folytattam.

Legnagyobb szekrényem számos, kacattal teli, természetes dobozt rejtett. Óvatosan nyúltam hozzájuk, de meglepően könnyűnek bizonyultak. Kezdtem bejőnni a takarításba, egyre kevésbé kottyantak meg az eddig erőpróbáló feladatok.

A dobozokat egyből a kinti kuka mellé vittem a bent felgyűlt szeméttel együtt. Ugyanolyan szemét, felesleges, régi holmik tucatja volt bennük, melyek csak azért álltak itt, mert lusta voltam elővenni, s kidobni őket – gyűltek, s gyűltek az évek alatt.

Az így keletkezett helyre bestócoltam a polcokra nem fért, itt-ott hegyekben álló könyveket. Szeretek olvasni, így gyűlt össze belőlük több, mint amennyi elfér. Immár volt helyük. Nem a legjobb, de inkább a szekrényben sorjázzanak, ne a földön.

Következett a portörölés, porszívózás. Egy ronggyal letöröltem a bútorokat, kivittem minden maradék szemetet, tálat s nem odavaló tárgyat, majd elővettem a masinát. Ez ment már, mint a karikacsapás. Máskor alig bírom rávenni magam, most jóleső érzés töltött el, ahogy látványosan tisztult a ház. Szellőztettem, majd kiszedtem a mosogató- és a mosógépet.

Teregetés közben tűnt fel, hogy sötétedik. Késő délutánra járt. Éreztem az egész napos elfoglaltságot, de ez nem az az ólmos fáradtság volt, ami megbéklyóz, nem az, amit reggel éreztem. Felfrissültem, tagjaimat kellemes zsibbadás töltötte el. Rég éreztem ilyen jól magam.

A takarítás utolsó mozzanatait pillanatok alatt fejeztem be. Elégedetten szemléltem a tiszta, megújult házat. Kihajigáltam minden

terhet, szemetet, felesleget, így lett hely a fontos dolgoknak; szám-
űztem hosszú hetek porát, mi alamuszi letargiaként telepedett min-
den felületre; nem össze-vissza, hanem szép rendben álltak a dol-
gaim; semmire se tapadt piszok.

Már csak fenn kell tartani – gondoltam. Már nem tűnt nagy ör-
dögösségnek.

Lelki Gondok Hivatala

A még alacsonyan járó nap fénye elegánsan csillant az impozáns Hivatal fényesre suvickolt ablakain. Pár perc volt nyitásig. A még zárt ajtók előtt sor kanyargott.

A méreates épület ötvözte magában a régi épületek báját a modern praktikummal. Elegáns, bézs oszlopok tartották a tünpanont, melybe aranyozott betűkkel vésték: Lelki Gondok Hivatala. Ezalatt, pont középen sötétített üvegajtó, amire az ügyfeleket érintő információkat tartalmazó prospektusokat függesztettek; körben a falakon számos ablak, s hátul, diszkréten elvezetve a légkondicionáló berendezés kimeneti csöve. Ez a letisztult struktúra is azt sugallta, itt minden gondot megoldanak, minden bajt helyrehoznak.

Kulcs zörgött, majd kinyílt a Hivatal szája. Elegáns biztonsági őr köszöntötte az érkezőket, akik a lépcsőn az első emelet felé vették az irányt. A nehezebben mozgókat lift várta. Kényelmetlenségek nélkül intézhette ügyeit mindenki.

Fenn takaros öltözetű hölgy várta az érkezőket, mellette sorszámosztó automata. Ő felelt azért, hogy mindenki a legmegfelelőbb ügyintézőhöz kerüljön.

– Jó reggelt kívánok, időpontra jött? – kérdezte az elsőt a sorban.

– Igen, kérem.

– Jobbra foglaljon helyet, hamarosan szólítják.

Jött a következő.

– Szép reggelt, miben segíthetek?

– Tegnap csúnyán összevesztem a nejemmel. Azóta se szól hozzám. Kicsit tanácstalan vagyok, mit tegyek.

– Értem. Haragot, csalódást, bánatot érez iránta?

– Kis haragot igen, mert nincs igaza...

– Akkor ez Konfliktus ügycsoport, kettessel kezdődő azonosító lesz... Békülni szeretne, vagy még nem döntötte el?

– Fogalmam sincs, mi a helyes ilyenkor...

– Akkor adok sorszámot Általános tájékoztatás házastársi konfliktusos ügyhöz. A kolléga vázolja a lehetőségeket, s ön tud válaszítani.

– Köszönöm szépen!

S jöttek tovább.

– Kezét csókolom, miben segíthetek?

– Aranyom, olyan szomorú vagyok folyamatosan, hogy az nem igaz. Van, hogy naponta többször sírhatnékom támad. Hiába, magányos vagyok nagyon...

– Szeretne valamilyen konkrét depressziókezelő eljárást?

– Az ilyen nagy szavakat én nem értem, de az a vidámítás, amit reklámoz a televízió...

– Igen, van ilyen szolgáltatásunk. Ki kéne tölteni hozzá egy kérvényt, s kell majd a személyi, lakcímkártya. Itt egy sorszám, s a papírok. Kezdje kitölteni, ha elakad, segítek!

– Köszönöm, drága!

– Nincsmi... Jó reggelt, miben segíthetek?

– Reggelt. Örömhaszonbérleti szerződést hosszabítanék.

– Töltött ki formanyomtatványt? Itt a szerződés eredeti példánya?

– Itt van minden, nézze át nyugodtan.

– Úgy látom, hiánytalan. Kiváló. Íme, a sorszám. Szólítják majd.

S miközben az érkezők egymás után jutottak sorszámhoz, néhány méterrel arrébb a tágas, visszafogottan díszített központi helyiségben plexifal mögött ülő ügyintézők serénykedtek az eléjük ülő gondjait megoldani.

– Üdvözlöm, miben segíthetek? – kérdezte az egyikük az épp helyet foglaló ügyféltől.

– Szép reggelt! Mentalitásváltás iránti kérelmet nyújtottam be önökhöz nagyjából két hete, s érdeklődnék, feldolgozták-e már. Ugyanis még nem tapasztaltam változást.

– Hm, egy ügyfélazonosítót tudna adni?

– Tessék, parancsoljon!

– Pillanat, nézem... Á, megvan! Itt azt írják, hogy várnak még az ön nyilatkozatára. Nem választott, hogy teljeskörű vagy részleges mentalitásváltást kér.

– Mi köztük a különbség?

– A részleges csak egyes személyiségjegyekre, jellemvonás-csoportokra vonatkozik, míg a teljeskörű az egész pszichére. Például, ha csak a haragtartás és megbocsátás kezelését kívánja módosítani valamilyen irányba, elég a részleges. Általában ezt szoktuk ajánlani, mert a teljeskörű mentalitásváltás azért elég drasztikus beavatkozás az ember lelkébe.

– Az mikor lehet indokolt?

– Ha egy tulajdonság rátelepszik az emberre, s teljesen behálózza, uralkodóvá válik. Például paranoia, pszichopátia, üldözési mánia. Régen őket nevezték elmebetegnek, s gyógyszerekkel kezelték őket, de hála a Hivatalnak, az ilyesmi sokkal egyszerűbbé vált.

– Értem... S ha részlegest választok, meg kell jelölnöm ezeket a tulajdonságokat, amiket változtatni akarok, igaz?

– Pontosan. Van applikációja? Mert akkor azon keresztül is megteheti.

– Nincsen.

– Akkor mondja nekem, s beírom.

– A lustaságomon mindenképp szeretnék változtatni. Szorgalmasabb akarok lenni. S jó volna az is, ha nem csaponganának el a gondolataim, rendesen a feladatok végére tudnék érni.

– Értem, akkor egy Határozottsági erősítés, valamint egy Szorgalom-polarizáció. Így hiánytalan a kérvény, rövidesen elbírálják.

– Nagyon kedves, köszönöm. Még annyit hadd kérdezzek, utána mi fog történni? Hogy következik be a változás?

– Kapni fog egy chipre másolható végzést, amit betáplál a tudába, s az felülírja az addigi viselkedési struktúrákat.

– Chip? Az egy robot?

– Nem, nem, dehogy! Egy biotechnológiai adathalmaz, de sajnos többet én se tudok. Ez a Műszaki osztály reszortja. De elhiheti, nem veszélyes. Egyenprogram működteti, amit sokszor teszteltünk.

– Tehát mindenkivel ugyanazt csinálja?

– Ha az illető pontosan ugyanolyan kérvényt nyújt be, mint ön, akkor igen.

– Érdekes... Reméljük, működni fog. Köszönöm ismét!

– Szívesen, viszlát!

Így telt minden nap reggeltől estig, minden hét hétfőtől péntekig, hónapról hónapra, évről évre. A Hivatal tündöklött, az emberek boldogok voltak, hogy lelki bajaikra gyors, szakszerű, uniformizált megoldást kaptak. Se pszichológus, se elmeorvosintézet, csak pár szerződés, határozat, okirat, s az illetőnek többé semmi baja nem volt.

Mégis, ha azt kérdezné ma bárki, hol találja meg a Hivatalt, azon kevesek, akik emlékeznek még, sóhajtván felelik: sehol. Bezárták. Nem ok nélkül persze, sőt. Épp amiatt, hogy kezdeti sikerei után egyre szaporodtak az elégedetlen, mi több, romló lelkiállapotot tapasztaló ügyfelek. Hiába a forradalmi technika, a gyors megoldás, a gördülékeny ügyintézés, az isteni bürokrácia, nem mindenkinek oldódtak meg a gondjai. Van, akinek rosszabbodtak.

A növekvő panaszáradat nyomására végül a Fogyasztóvédelmi Hatóság akcióba lendült. Alaposan megfigyelte, átvizsgálta a Lelki Gondok Hivatalát. Többtagú tanácsban döntöttek a sorsa felől. Fájó szívvel mondták ki, be kell zárja kapuit örökre. Indokolásuk a következő volt: „Individuális problémák kollektivizált, kommunális megoldással nem kezelhetők.”

A háború kutyái

Csend honolt a tájon. A fegyverek épp hallgattak. Nemrég ért véget a legutóbbi roham, s most mindkét fél a sebeit nyalogatta. A katonák pedig a vérgőzös öldöklés lélekölő kakofóniájából viassasüpedtek a sárszínű egyhangúságba.

– Kartács honvéd! – dördült egy érces hang a lövészárók csendjébe. – Hol rejtőzik? Az ezredes úr beszélni akar magával!

A nevezett ifjú, alig huszonkét éves legény gépiesen emelkedett ki társai közül. Egykor szép arcára súlyos pecsétjét nyomta a háború: sár fedte, seb csúfította; szemében tompa beletörődés, ajka mosolygásra képtelen többé. Épp csak leporolta mocsos ruháját. Mit számít, ha egy ezredessel beszél is? Tudja az, milyen a katonaélet...

Követte előljáróját a parancsnoki sátorba. Nem kellett nagyon hajlonganiuk, elég mély árkot ástak. De az ösztön benne volt. Belekódolta a háború.

Megérkeztek. Az előljáró félrerántotta a súlyos leplet. Kartács honvéd belépett a nyomában. Vaksin hunyorgott. A kinti világosság után éles váltást jelentett a félhomályba burkolódzó sátorbelső.

– Ezredes úr – tisztelgett az előljáró. – Itt van Kartács honvéd.

– Köszönöm, Szűcs százados – dörögte az asztalnak támaszkodó, térképet tanulmányozó ezredes. – Elmehet.

Szűcs százados tisztelgett, majd sarkon fordult. Kartács és az ezredes kettesben maradtak.

Egy darabig semmi se történt. Az ezredes a papírjait nézte, Kartács az ezredest. Vállas ember volt, rangjelzései és kitüntetései csak úgy csillogtak-villogtak. Vaskos karján feszült a díszes egyenruha. *Bezzeg az enyémen lötyög* – gondolta Kartács honvéd. *Ő biztos nem tudja, mi az: éhezni, fájni, rettegni. A meleg sátorban könnyű háborút vívni.*

Nagy sokára az ezredes főlegyenesedett. Érmei fémesen csilingeltek, mint a halálangyal csengettyűi: *Gingalló, gingalló, életed a hazáért!* Kartács honvéd szeme megrándult.

Majd utánad – akarta mondani.

– No, fiam – csapta össze vaskos tenyerét az ezredes. – Fontos feladatom van magának.

Kartács honvéd nem felelt. Leginkább azért, mert megtanulta a seregben, hogy a feljebbvalói nem várnak tőle közbevetést, megjegyzést vagy véleményt, csupán annyit, hogy „Igen, uram.” Az is közrejátszott, hogy tartott tőle, esetleg valami illetlen csúszna ki a száján. Például egy cinikus megjegyzés az ezredes úr kövér hasára.

Hol itt az igazság? Ő akart háborút és én szenvedjek miatta? – dohogott.

– Tudja, fiam, hatalmas teher hárul ma a fiatalságra – kezdte szónoklatát. Ezt is megszokták már: az ezredes mindig magasztosnak szánt beszédet tart önmaga gyönyörűségére. – Mikor kitört a Nagy Háború, senki se gondolta volna, hogy ily sok esztendő után is itt leszünk még a fronton. Mert bár véget akartunk vetni a harcnak hamar, szándékunk kudarcba fulladt. S mivel fájdalmas látvány volna bármely hazafi szívének, hogy az ellenség csizmája tiporja becses honunk szent földjét, nem hátráltunk meg. De egyedül nem megy. Szükség van az olyan derék fiatalemberekre, mint maga. A legdicőbb sors ma: életet adni a hazáért! Ezzel a drága áldozattal biztosítani a nemzet felvirágozását. Boldog az a katona, kit a fronton öl a golyó, s ezerszer átkozott minden lator, ki otthon bujkál, rokkantság, betegség jelszavával.

Kartács honvéd ugyan semmit se szólt, de magában az ezredes minden szavára reflektált; egyre dühödő, keserű monológot zengett fejében tépett, csonkolt lelke:

Hatalmas teher... Bizony, óriási teher: szüless meg, nőj tizenkét évig, majd gyermekkorodat tragikus hirtelenséggel félbevágva visznek el a hazát szolgálni, először kiképzésre, jó hosszú kiképzésre,